

Anton Kári Halldórsson,
Skipulags- og byggingarfulltrúi
Ormsvelli 1
860 Hvolsvöllur

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 14. maí 2014
Tilvísun: UST20140400120/ksj

Tillaga að breytingu á aðalskipulagi Rangárþings eystra 2003 - 2015

Vísað er til erindis skipulags- og byggingarfulltrúa Rangárþings eystra er barst 8. apríl sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu að aðalskipulagi Rangárþings eystra 2003 - 2015 er varðar Ytri Skóga.

Skipulagssvæðið

Sveitarstjórn Rangárþings eystra leggur til þá breytingu að svæði S15 (Fossbúð) sem nú er skilgreint sem svæði fyrir þjónustustofnanir verði breytt í svæði fyrir verslun og þjónustu (V5) og jafnframt er svæðið stækkað til suðurs á kostnað tjaldsvæðis. Svæðið verður alls 4,9 ha. Skipulagssvæðið er við veg að Skógafossi. Eins og fram kemur í greinargerð er friðlýst svæði vestan við skipulagssvæðið þ.e. náttúruvættið Skógafoss, og er stærð friðlýsta svæðisins 2.204 ha.

Friðlýst svæði, náttúruvætti

Á uppdrætti kemur fram að skipulagssvæðið liggur nálægt Skóga á kafla en fjarlægðin er ekki málsett. Náttúruvættið Skógafoss var friðlýst 1987. Mörk svæðisins eru: Að sunnan ræður þjóðvegur. Að austan fylgja mörkin línu, sem dregin er 100 m austan brúar yfir Skógaá og í suðvesturhorn lóðar umhverfis barnaskólann. Mörk fylgja síðan vesturhlið lóðarinnar og úr norðvestur-horni hennar er dregin bein lína upp í brún Fosstorfu, 100 m austan gilbrúnar við Skógafoss. Úr brún Fosstorfu liggja mörkin 100 m austan við farveg Skógaár, inn eftir Skógaheiði, að vaði í 600 m hæð yfir sjávarmáli. Að vestan liggja mörkin frá vaðinu, 100 m vestan við farveg Skógaár, niður eftir Drangshlíðarheiði, í heiðarbrúnina 100 m vestan við Skógafoss. Síðan fylgja mörkin línu, sem dregin er 10 m vestan Skógaár niður að þjóðvegi. Vestan Skógaá er jaðarsvæði og liggja mörk þess frá þjóðvegi um lónið vestan við brúna á Skógaá og um austanverðan Skóganúp. Þar sem hann gengur lengst til austurs. Þaðan bein lína til norðnorðausturs, um tún í Drangshlíðardal að Brúnalækjum, 100 m vestan við Skógaá. Austan Skógaár er einnig jaðarsvæði og mörk þess eru þjóðvegur að sunnan, vegur heim að Skógaskóla að austan og vegur að barnaskóla að norðan.

Um náttúruvættið gilda eftirfarandi reglur:

1. Mannvirkjagerð og jarðrask, svo og aðrar breytingar á svæðinu eru háðar leyfi

[Umhverfisstofnunar]. Skytt er að hlíta ábendingum [stofnunarinnar] um staðarval, útlit og frágang mannvirkja.

2. Gangandi fólk er heimil för um svæðið, enda sé góðrar umgengni gætt. Aðeins er heimilt að tjalda á merktum tjaldsvæðum.
3. Akstur utan vega og merktra ökuslóða er óheimill.
4. Óheimilt er að skerða gróður, trufla dýralíf eða raska jarðmyndunum.

Á jaðarsvæðinu gilda ekki reglurnar um náttúruvættið, en öll mannvirkjagerð þar er háð leyfi [Umhverfisstofnunar].

Umhverfisstofnun bendir því á að samkvæmt friðlýsingarskilmálum er öll mannvirkjagerð á jaðarsvæði eins og það er skilgreint í auglýsingu leyfisskyldar til Umhverfisstofnunar.

Skipulag við ár, sjó og vötn

Umhverfisstofnun bendir á að í skipulagsreglugerð nr. 90/2013 kemur fram hve nálægt ám, sjó og vötnum er leyfilegt að framkvæma en þar segir í gr. 5.3.2.14: Skipulag við vötn, ár og sjó. " Í þéttbýli skal lögð áhersla á að almenningur geti komist að og meðfram vötnum, ám og sjó eftir því sem hægt er á viðkomandi svæði. Við afmörkun lóða á svæðum utan þéttbýlis skal þess gætt að rými sé fyrir aðkomu að og meðfram vötnum, ám og sjó. Utan þéttbýlis skal ekki reisa mannvirki nær vötnum, ám eða sjó en 50 m. Þó er heimilt að reisa samgöngumannvirki svo sem brýr og stíflur og fyrirhleðslur í tengslum við virkjanir fallvatna og varnir gegn ágangi sjávar og vatns nær vötnum, ám og sjó en 50 m." Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að fram komi í tillögu að aðalskipulagsbreytingu hver fjarlægð er frá áætluðum framkvæmdum að Skógaá.

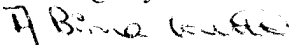
Fráveita

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að hugað verði vel að fráveitumálum þannig að komið verði í veg fyrir mengun vatns á svæðinu. Einnig bendir stofnunin á að þar sem áætlað er svæði fyrir verslun og þjónustu svo nærri friðlýstu svæði, að minnst hætta er á mengunaráhrifum frá fráveitu ef allt frárennsli er sett í safntank og því svo ekið á viðurkenndan urðunarstað fyrir seyru.

Niðurstaða

Að mati Umhverfisstofnunar fer það eftir útfærslu mannvirkja á ofangreindu þjónustusvæði hver sjónræn umhverfisáhrif gætu orðið. Fyrirferðamiklar byggingar geta haft neikvæð sjónræn áhrif á ásýnd náttúruvættisins Skógafoss og byrgt fyrir ásýnd fossins þegar nálgast er náttúruvættið. Allar framkvæmdir þurfa að falla vel að náttúruvættinu, jaðarsvæði þess og því landslagi sem þar er að finna. Umhverfisstofnun bendir á að samkvæmt friðlýsingarskilmálum Skógafoss þá þarf leyfi stofnunarinnar fyrir mannvirkjagerð innan hins friðlýsta svæðis og á jaðarsvæði þess.

Virðingarfyllt

Adalbjörg B. Guttormsdóttir
Teymisstjóri

Kristín S. Jónsdóttir
Sérfræðingur

Skipulagsstofnun